

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	: Restauratie Souburghse molen	
Aanleiding	: Uitkomst gesprekken over de restauratie van de Souburghse molen	
Datum	: 5 januari 2016	
Doel	: het ter kennisname verstrekken van informatie	
Portefeuillehouder	: A. Kraijo (078) 770 6004	a.kraijo@alblasserdam.nl
Primaathouder	: G.J. Voerman (078) 770 6061	g.j.voerman@alblasserdam.nl

Te verstrekken informatie

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de uitkomst van gesprekken die vanuit het college van B en W van de gemeente Alblasserdam in de afgelopen twee maanden zijn gevoerd met leden van het bestuur van de Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden (SIMAV) over de restauratie van de Souburghse Molen. De gemeenteraad is hierover het laatst geïnformeerd in een raadinformatiebrief van 12 juni 2015. In november en december 2015 hebben naar aanleiding van een brief vanuit de SIMAV van 14 september 2015 vervolgesprekken plaatsgevonden, die uiteindelijk hebben geleid tot een set van gezamenlijke uitgangspunten voor het vervolg. In deze raadsinformatiebrief informeren wij u hierover.

Wat voorafging

In de Raadsinformatiebrief van 12 juni 2015 bent u op de volgende wijze geïnformeerd.

eigendomsoverdracht

Op 22 oktober 2013 is de Souburghse molen door de gemeente in eigendom verworven voor een bedrag van € 1. Het college heeft in 2013 opdracht gegeven vooruitlopend op de restauratie de molen wind- en waterdicht te maken om te voorkomen dat de technische staat van de molen nog verder achteruit gaat. Tegelijk is ook de kap van de molen gerestaureerd.

In overleg met de gemeente heeft de SIMAV een gespecialiseerd adviesbureau opdracht gegeven een restauratieplan op te stellen. De restauratiekosten voor een restauratie waarbij de molen weer maalvaardig wordt, gaan vanuit dit restauratieplan uit van een totaal bedrag van iets meer dan € 800.000. De gemeente heeft met de SIMAV een overeenkomst gesloten over de restauratie van de molen. Aansluitend is de molen op 27 februari 2014 onder ontbindende voorwaarden¹, overgedragen aan de SIMAV

¹ Bij de levering van de molen aan de SIMAV zijn ontbindende voorwaarden vastgelegd wanneer:

- de provincie de subsidie niet definitief vaststelt op ten minste 50% van de subsidiabele kosten (verkoper = gemeente kan hierop een beroep doen);
- de voor de restauratie benodigde monumentenvergunning, omgevingsvergunning of een andere vereiste vergunning niet wordt verstrekt (koper kan hierop een beroep doen);
- de voltooiing van de restauratie niet uiterlijk op 31 december 2019 plaatsvindt (verkoper kan hierop een beroep doen);
- geen overeenstemming tussen koper en verkoper wordt bereikt over (de financiële consequenties van) het op te stellen restauratieplan en eventueel meerwerk dat ontstaat tijdens de restauratie. De gemeenteraad moet nog instemmen met de hoogte van de gemeentelijke bijdrage (koper en verkoper kunnen hierop ieder een beroep doen).

De SIMAV heeft dezelfde dag een subsidie voor het restauratieplan aangevraagd bij de provincie Zuid-Holland ("Subsidieregeling Restauratie Rijksmonumenten Zuid-Holland").

De subsidieaanvraag.

In de overeenkomst met de SIMAV is vastgelegd dat de SIMAV de inspanningsverplichting heeft om subsidies te verwerven tot een hoogte van 50% van de subsidiabele restauratiekosten. De inschatting bij de subsidieaanvraag bij de provincie was dat dit een bedrag van ruim € 350.000 zou kunnen opleveren.

Naar aanleiding van de subsidieaanvraag is er in het voorjaar van 2014 overleg gevoerd tussen de provincie Zuid-Holland en de gemeente Alblasterdam. In het kader van de toetsing van de aanvraag was een oude afspraak tussen de provincie en de gemeente weer op tafel gekomen. Als voorwaarde om de wijk De Waterhoven te kunnen ontwikkelen, is tussen gemeente en provincie afgesproken dat Alblasterdam de restauratie van de molen garandeert en geen aanspraak zal maken op provinciale subsidies. Deze afspraak is vastgelegd in een brief van de provincie van 24 april 2007. Aan de provincie is op dat moment in overweging gegeven dat de voor de restauratie beschikbare middelen beperkt zijn en dat de grondexploitatie van het project De Waterhoven er anders uitziet als gevolg van de economische crisis. Om de restauratie van de molen te kunnen uitvoeren zijn er vervolgens tussen de provincie en de gemeente afspraken gemaakt. De provincie zal niet de maximale subsidie van 50% verstrekken, maar voor het ingediende plan een beschikking afgeven voor een subsidie van € 150.000.

Door de lagere bijdrage van de provincie is, uitgaande van een maximale bijdrage vanuit de gemeente van € 400.000 een gat in de dekking ontstaan, uitgaande van het totaal benodigde bedrag van ruim € 800.000. De gemeente heeft vervolgens aangegeven met de SIMAV in overleg te willen treden om verder te onderzoeken op welke wijze de restauratie zowel technisch als financieel mogelijk gemaakt kan worden.

Overlegvoering met de SIMAV voor de zomer van 2015

De gemeente is vanaf het moment dat bleek dat er onvoldoende financiële dekking beschikbaar was voor uitvoering van het ingediende restauratieplan met de SIMAV in overleg getreden om verder te onderzoeken of en zo ja hoe de restauratie financieel mogelijk gemaakt kan worden. Hierbij zijn vanuit de gemeente onder andere de volgende punten aan de orde gesteld:

- In het kader van de beoordeling van een ingediende omgevingsvergunning heeft de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) geadviseerd funderingsherstel uit te voeren, maar niet de realisatie van het maalcircuit (wel draaivaardig, niet maalvaardig). De gemeente heeft aangegeven bij de afgifte van een omgevingsvergunning als publiekrechtelijk bestuursorgaan de vakinhoudelijke adviezen van de RCE en de monumentencommissie te willen volgen. Er zijn twee redenen om het RCE-rapport te volgen: de inhoudelijke adviezen van de deskundigen binnen de RCE en de monumentencommissie en vervolgens ook het tekort aan financiële dekking. De gemeente heeft aangegeven dat zij bij de komende restauratie wil uitgaan van een gedegen restauratie waarbij de molen draaivaardig wordt gemaakt;
- De gemeente hecht aan een kritische benadering van het bestek en de bijbehorende kostenraming om te kijken of kostenposten wellicht lager kunnen uitvallen. Hieraan is vooruitlopend op de subsidieaanvraag nog geen invulling gegeven;
- Er wordt door de gemeente belang gehecht aan het breed verkennen van mogelijkheden tot het verwerven van aanvullende subsidies en aan het bekijken van mogelijkheden om van de restauratie een werkgelegenheidsproject te maken.

Vervolgoverleg met de SIMAV, najaar 2015

Zoals u bekend is heeft de gemeente Alblasserdam in september 2015 een brief ontvangen vanuit de SIMAV met een verwijtende toonzetting richting de gemeente Alblasserdam. Om uit de patstelling te komen is vanuit de gemeente initiatief ondernomen om met elkaar in gesprek te komen. Er hebben op initiatief van de nieuw aangetreden burgemeester Paans in november en december 2015 drie gesprekken plaatsgevonden met een delegatie vanuit het bestuur van de SIMAV. Namens de gemeente waren hierbij aanwezig wethouder Kraijo en gemeentesecretaris van den Berg. Namens de SIMAV de voorzitter, dhr. De Bruin en (twee van de drie gesprekken) de secretaris dhr. Bovekerk. Er heeft in die gesprekken een verkenning plaatsgevonden naar de voorwaarden waaronder partijen samen tot een gedragen oplossing voor de restauratie van de molen Souburgh kunnen komen.

De overleggen hadden een constructief karakter en waren gericht op het vinden van een voor beide partijen acceptabele oplossing. De intentie hierbij is steeds geweest dat een prachtige molen steeds meer in verval raakt als de restauratie lang op zich laat wachten. Naast het gesprek over de inhoud zijn in de gesprekken ook vanuit partijen gevoelens uitgesproken naar aanleiding van de eerder genoemde brief vanuit de SIMAV van 14 september 2015.

Op 8 december 2015 bespraken een delegatie vanuit het college van Alblasserdam en een delegatie vanuit het bestuur van de SIMAV de volgende lijn voor het vervolg van de restauratie:

Volledige restauratie

- De restauratie van de molen vindt plaats in twee opeenvolgende fasen. Het ingediende restauratieplan dient als basis voor de restauratie in twee fasen. Er wordt een (eventueel extern begeleide) verkenning uitgevoerd die antwoord moet geven op de vraag hoe de molen Souburgh in twee fasen het beste kan worden gerestaureerd. Aan de hand van het stappenplan wordt ook bekeken of in fase 1 ook het maalvaardig maken een logische volgorde stap is en welke werkzaamheden in beide fasen plaatsvinden.

Financiering

- Financiering van de twee afzonderlijke fasen vindt als volgt plaats:
Fase 1: De gemeente Alblasserdam stelt een taakstellend bedrag van € 400.000 beschikbaar. Dit bedrag, te samen met de € 150.000 euro die (naar verwachting) van de Provincie zal worden ontvangen, vormt het beschikbare bedrag in fase 1. Binnen het in totaal beschikbare bedrag van circa € 550.000 euro zal een eerste fase restauratie plaatsvinden aan de hand van het ingediende restauratieplan. Het college van Alblasserdam heeft zich in de gesprekken bereid verklaard om voorfinanciering voor deze € 150.000 euro te onderzoeken omdat de Provinciale subsidie pas achteraf beschikbaar wordt gesteld als volledige restauratie heeft plaatsgevonden.

Fase 2: De gemeente Alblasserdam zal samen met het Stichting Werelderfgoed Kinderdijk (SWEK) en de gemeente Molenwaard komen tot fondsvorming en daarbij haar inzet plegen op het vrijmaken van een additioneel bedrag voor verdere restauratie van de molen in een tweede fase. De besluitvorming omtrent besteding van dit fonds vraagt een gezamenlijk besluit van de drie betrokken partijen. Dit is een optie die op langere termijn kan leiden tot extra financiering binnen dit fonds. Ruim voor het jaar 2019 zal gezorgd worden voor besluit en afspraken hieromtrent.

De gemeente Alblasserdam wil zich niet garant stellen voor het verstrekken van een lening voor dit additionele bedrag, omdat over het fonds en haar voeding pas komend jaar de daarvoor gewenste duidelijkheid komt. Fase 2 van de restauratie zal naar verwachting pas na het jaar 2019 plaatsvinden;

Samen met de samenleving

- In fase 2 wordt daarnaast ook invulling gegeven aan de vorm van financiering door middel van overige fondsenwerving voor dat deel van het totaalbedrag dat meer nodig is, door in

overleg met inwoners en partijen in de samenleving zoveel mogelijk alternatieve fondsen te werven.

Het bestuur van de SIMAV heeft deze lijn besproken in haar bestuursvergadering van 17 december 2015. Zij heeft aangegeven zekerheid te willen hebben dat een volledige restauratie van de molen wordt gerealiseerd en beide fasen tot uitvoer komen. Het is daarom op haar verzoek om met de start van de restauratie te wachten tot eind 2016 / begin 2017. Op dat moment is er naar huidige inschatting volstreekte duidelijkheid over financiering van het overig benodigde bedrag vanuit het op te richten fonds tussen de SWEK, de gemeente Alblasterdam en de gemeente Molenwaard (zowel over de vorming van het fonds als de hoogte van de bezoekersaantallen). Over een eventuele financieringsconstructie zal op dat moment ook overleg worden gevoerd tussen de SIMAV en de bij het fonds betrokken partijen.

Daarnaast is afgesproken dat de SIMAV zo spoedig mogelijk bij de Provincie het verzoek zal neerleggen tot verlenging van de subsidietoekenning tot de datum van 1 april 2017, zodat ook het eerder door de Provincie toegezegde bedrag van € 150.000 euro beschikbaar blijft voor restauratie van de molen.

Op basis van de bovenstaande uitgangspunten willen de SIMAV en de gemeente Alblasterdam komen tot daadwerkelijke restauratie van de Souburghse molen. Afgesproken is dat eind 2016 / begin 2017 een addendum op de huidige overeenkomst wordt opgesteld, waarin de gewijzigde afspraken helder worden vastgelegd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

secretaris

burgemeester

